SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXXIV (68) • ŠTEV. (Nº) 15 ESLOVENIA LIBRE BUENOS AIRES • 7 de mayo - 7. maja 2015

VEN IZ HUDE JAME

JOŽE DEŽMAN

Ko sem pred desetletji začenjal svojo raziskovalno pot in me je zaneslo med varuhe tabujev in potvorb titoizma, si nisem predstavljal, da bom po dolgih desetletjih odkrival blodnjake hudih jam titoizma. Ko sem 3. decembra 2013 zagovarjal svojo doktorsko nalogo, je bilo to v okviru spomina na dvajsetletnico abstinence, ki sem jo začel 27. novembra 1994. Za alkoholike je pomembno, da javno izpovedo svojo odvisnost. Potem je zdravljenje lažje. Nič drugače ni z družbo, ki je okužena z zločinsko dediščino nasilja in laži.

Vstop v svet nasilja in laži, ki ga je po drugi svetovni vojni v po svojih ideoloških utopijah v stalinistični in samoupravni podobi poskušal oblikovati titoizem, je nenavadno podoben vstopu v rov sv. Barbare v Hudi Jami. Zunajsodne umore je titoizem skrival in jih titofili poskušajo prikriti še dandanes.

Ko smo se v Komisiji Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč leta 2006 odločili, da bomo raziskali po eno od vsake skupine prikritih morišč in grobišč, smo s tem dovolili žrtvam, da spregovorijo, da obsodijo zločin, katerega žrtve so bile.

Po prekopu 88 žrtev v breznu pri Konfinu I, po odkritju nepretrgane več kot meter debele plasti žrtev v 950 metrih protitankovskega jarka na Teznem in po prekopu 189 žrtev iz morišča in grobišča na Arehu smo se odločili za vstop v Rov sv. Barbare v Hudi Jami.

Leta 2008 sem se najprej nekaj mesecev čudil, ko mi nihče od uradnikov ni vedel povedati, kakšna dovoljenja bi potrebovali za začetek del. Potem, ko so se dela začela, pa je bilo vse drugače, kot smo predvidevali iz redkih dokumentov in pričevanj. Ko so raziskovalci prodrli do okoli 430 mumificiranih žrtev, je bilo pričevanje žrtev pretresljivo. Še danes mu nismo dovolj prisluhnili, odgovorili nanj. Raziskovalci so raziskali skupino žrtev v vodoravnem rovu in nekaj metrov plasti s posmrtnimi ostanki v jašku. Če je jašek poln posmrtnih ostankov, jih je treba raziskati še več kot 30 metrov v globino ali krepko več kot dva tisoč umorjenih.

Podobno kot s težavami vstopamo v demonski svet nasilja v Rovu sv. Barbare v Hudi Jami, se nam odpira huda jama povojnega stalinističnega terorja in njegovih posledic, v katero vstopamo s predstavitvijo izbranih vsebin iz Arhiva Komisije Vlade Republike Slovenije za izvajanje Zakona iz poprave krivic.

Delo, ki je pred vami, je le skromna predstavitev nečesa, česar si še predstavljati ne znamo. Vstopamo v svet nasilja, tabujev. In obenem v svet nenasilnega upora, zvestobe, ustvarjalne moči preživetja, mirotvornega odpuščanja.

Na poti v hudo jamo, ko nevidno postaja vidno, nezaznavno zaznavno, smo šele na začetku poti.

Naj za primer omenim, da je v Arhivu Komisije več tisoč pričevanj sorodnikov ljudi, ki so bili umorjeni med vojno ali po njej. Vsa dokazujejo, da je bil tabu »nič nismo vedeli« strahotno žaljiv predvsem za svojce umorjenih. Tabu »nič nismo vedeli« namreč hoče vsiliti domnevo, da naj bi svojci pozabili na svoje najbližje, da naj bi jih ne zanimalo, kje in kako so bili umorjeni, kdo jih je umoril, kje so bili zakopani. Vendar je resnica ravno nasprotna: svojci so poskušali izvedeti čim več. Številni so se v tem iskanju silovito upirali tabuju »nič nismo vedeli«, s katerim je poskušal titoizem ubiti resnico, sočutje.

Tabu »nič nismo vedeli« je prav tako žaljiv za morilce in tiste, ki so ukazali morjenje. Ko bi bil tabu obveljal, bi pomenil, da je človek bitje brez vesti. Vendar številni »mučenci vesti«, ki jih je zaradi sodelovanja v morjenju zgrizla vest, dokazujejo, da tabu »nič nismo vedeli« ni mogel obveljati niti pri morilcih in niti pri tistih, ki so ukazali morjenje.

Tudi številne priče in sopotniki dogodkov, ki so morali molčati, niso pa pozabili, dokazujejo, da tabu »nič nismo vedeli« ni mogel prekriti najhujšega bratomornega zločina v slovenski zgodovini.

Pričevanj o umorih in iskanju sledi za umorjenimi v to nalogo ne uvrščamo, je pa mnogo tovrstnih pričevanj že objavljenih. To je samo ena velikih tem, ki še čakajo nadaljnjih raziskav.

V predstavljenih tematskih celotah (nekatere samo bežno nakažemo) in v omejenem izboru primerov ne morete iskati ne popolnosti niti pričakovati, da bi bilo možno vse povedano dovolj kritično preveriti.

Le spust do dna hudih jam nas bo osvobodil, da se bomo iz hudih jam rešili.

(Časnik.si - Razmišljanje je odlomek iz avtorjeve knjige »Ni bilo lahko, a smo obstali in stojimo«)

Dvomljivo sodstvo in vladna ekipa

V javnosti se še vedno vrstijo odzivi na odločitev ustavnih sodnikov v zadevi Patria. So pa sodniki v primeru pritožbe Janeza Janše ugotovili, da mu je bila zaradi ravnanja predsednika vrhovnega sodišča Branka Masleše kršena pravica do nepristranskega sojenja, zato se že vrstijo pozivi k odstopu Masleše. Na odločitev ustavnega sodišča, ki je prejšnji teden soglasno razveljavilo sodbe vseh treh stopenj sodišč v zadevi Patria, se je v torek odzvalo društvo Evropska Slovenija. Kot so zapisali, je odločitev potrdila, da so imeli prav, ko so že pred časom opozarjali na sporno plat zadeve. Takšno odločitev bi moralo po njihovem prepričanju ustavno sodišče sprejeti preden so žrtve nepoštenega sodnega postopka morale na prestajanje zapornih kazni. Hkrati dodajajo, da so imeli še kako prav, ko so opozarjali, da je državno tožilstvo v zadevi Patria celoten primer zgradilo na nesklepčnem obtožnem predlogu, ki ni vseboval niti konkretiziranega opisa storitve kaznivega dejanja. Zaskrbljujoče pa je po mnenju Evropske Slovenije to, da ob tako hudih kršitvah človekovih pravic, kot so se zgodile v procesu Patria, molčijo vsi ključni varuhi tega instituta. Pri tem so omenili varuhinjo človekovih pravic, Amnesty International, ki zase pravi, da je »eden najmočnejših glasov za zaščito človekovih pravic«, predsednik republike, ki bi lahko s svojo državniško in moralno avtoriteto bistveno pripomogel k preseganju ideološkega razkola, ki se vsa leta v družbi načrtno ustvarja.

Maja Makovec Brenčič

V Evropski Sloveniji so poleg tega izrazili razočaranje, ker se je izkazalo, da odločba Ustavnega sodišča ne prinaša pozitivnega premika v pravosodnem kolesju. Predsednik Vrhovnega sodišča Branko Masleša, kljub temu da mu je Ustavno sodišče jasno sporočilo, da v procesu ni poskrbel niti za videz nepristranskosti, ne misli odstopiti. Sodnica Barbara Klajnšek, ki bi morala obtožni akt, ki ne ustreza pravnim normam, zavreči, prav tako ne vidi potrebe po odstopu.

Vrhovnega državnega tožilca Andreja Ferlinca namesto politično motivirani obtožni akt skrbi, kako bo odločitev Ustavnega sodišča vplivala na pregon korupcije v državi. Isti besednjak je na novinarski konferenci uporabila tudi predsednica ljubljanskega okrajnega sodišča Vesna Pavlič Pivk, bolj znana po titovkah, ki je ob tem celo dejala: »Stojim za delom vseh naših sodnikov«. Po mnenju društva Evropska Slovenija je tako očitno, da do premika v posvečenih pravosodnih glavah ni prišlo, spoznanje, da takšno ravnanje terja prevzem odgovornosti, ni dozorelo. »Boj za državo vladavine prava se zato nadaljuje«, so še zapisali.

Premier Miro Cerar pa je medtem v sredo, 29. aprila, državnemu zboru poslal predlog za popolnitev vladne ekipe. Kandidatka za ministrico za obrambo je Andreja Katič, kandidatka za ministrico za izobraževanje, znanost in šport je Maja Makovec Brenčič. Po Cerarjevi oceni je Makovec Brenčičeva kandidatka, ki je intenzivno vpeta ne samo v visoko šolstvo, ampak je zelo dejavna tudi na mednarodnem področju. Hkrati po njegovih besedah razume pomen šolstva in še posebej visokega šolstva za gospodarstvo in ostale sfere v družbi. Makovec Brenčičeva je priznala, da je težko privolila v kandidaturo, a je pretehtala odgovornost do stanja na področju, ki ga pokriva ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Med prednostnimi je posebej poudarila stabilnost financiranja v celotnem resorju in zagotavljanje kakovosti izobraževanja v celotni vertikali. Prvi odzivi na kandidaturo Makovec Brenčičeve so v stroki večinoma pozitivni. In politične stranke? Koalicijske Cerarjevi izbiri zaupajo, v opoziciji pa so z odzivi še precej skopi, čeprav imajo nekaj zadržkov. V N.Si pričakujejo jasno strategijo razvoja šolskega sistema, ki ne bo zanemarjala tako javnega kot zasebnega šolstva. V SDS kandidature za zdaj ne komentirajo. Makovec Brenčičeva in tudi Katičeva bosta pred pristojnimi odbori državnega zbora zaslišani predvidoma prihodnji teden, parlament naj bi ju potrjeval na izredni seji 13. maja. Verjetni novi ministrici ob tem zagotavljata, da nimata madežev iz preteklosti.

Potrebne so strukturne reforme

Na delovnem obisku v Sloveniji se je mudil generalni sekretar Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) Angel Gurria. Po srečanju s premierjem Mirom Cerarjem je pohvalil napredek države, a opozoril, da morajo izpeljati potrebne strukturne reforme. OECD je ob tem izdala novo, izboljšano napoved gospodarske rasti za Slovenijo. Ta bo letos 1,8-odstotna, prihodnje leto pa 1,9-odstotna.

Generalni sekretar OECD je v Ljubljani predstavil ugotovitve iz poročila o ekonomskem pregledu za Slovenijo. Kot izhaja iz ocene, je okrevanje države krhko. Investicije podjetij so skromne, zmožnost posojanja bank je zaradi še vedno visoke ravni slabih posojil omejena, stopnja brezposelnosti visoka. H gospodarski rasti, ki bo verjetno ostala šibka, bo - tako kot doslej - najbolj prispeval izvoz.

Zato OECD Sloveniji priporoča izvedbo strukturnih reform. Za vzdržnost javnih financ bo še posebej pomembna pokojninska reforma, pri čemer se Gurrii bolj kot leto, do kdaj bi Slovenci morali delati, zdi pomembna pričakovana življenjska doba. Pomembno bo tudi izvesti reforme davkov, trga dela in zdravstva.

Pri javnofinančni konsolidaciji bi se morala vlada osredotočiti na ukrepe, ki bodo povečali stroškovno učinkovitost na področju izobraževanja, v javni upravi in občinah. Kot piše v priporočilu, manjka strategija za zmanjšanje števila zaposlenih v javnem sektorju in mase plač, čim prej pa bi bilo treba uvesti plačilo za delovno uspešnost in okrepiti sisteme za ocenjevanje dela.

Med ključne izzive, ki čakajo državo, je generalni sekretar Gurria uvrstil nadaljnje prestrukturiranje bank in podjetništva: »Slovenija je decembra 2013 začela veliko prestrukturiranje bank. Za državne dokapitalizacije bank ste porabili enajst odstotkov BDP, kar je zelo veliko, vendar imajo slovenske banke še vedno velik delež slabih posojil, slaba pa je tudi njihova dobičkonosnost.«

Premier Cerar je ob tem dejal, da vlada vse omenjeno tudi sama načrtuje, saj kot je poudaril, »Slovenija ima svojo pot, svojo vizijo, pri čemer nam je v posebno veselje, da je ta naša pot pretežno v skladu tudi s tem, kar ugotavljajo priporočila OECD«.

Sicer pa OECD pozdravlja tudi namero vlade, da po lanski zavrnitvi na ustavnem sodišču nadaljuje uvedbo nepremičninskega davka, saj ocenjuje, da ima država še dovolj prostora za zvišanje tovrstne davčne obremenitve. Po drugi strani predlaga znižanje najvišjih dohodninskih stopenj.

VTISI IZ SLOVENIJE

Imeti oči (in srce) za svoje

(Od našega dopisnika)

Kadar se zapletemo v pogovor z nekom, ki je malo prej zvedel, da smo se preselili iz Argentine, se takoj pojavi vprašanje, če kaj pogrešamo Argentino. Odgovor je, da v glavnem ne; bolj prijatelje, pa asado in morda še kaj. Vendar se pomanjkanje druženja s prijatelji lahko napolni s stikom z ljudmi, ki pridejo iz Argentine, čeprav jih prej nismo poznali, ampak so prijatelji prijateljev, žlahta prijateljev, ali samo (kar ni malo) - iz Argentine. *Portenjščina* je v takih okoliščinah še posebej blagodoneča.

V tem pogledu je poznanje okolja in krajev, ki jih obiskovalci Slovenije, ki prihajajo iz Argentine, želijo videti, dober izgovor, da si potešiš želje po družbi tistih, ki jih trenutno ne vidiš. Ko me doleti spremljanje tovrstnih ljudi, se poleg izmenjavanja doživetij in pogovora o možnih skupnih znancih globoko vtisne v srce močan vtis, šok, ki ga doživijo, ko pridejo na kraj, kjer se je oče ali mama, pa tudi ded ali babica, rodil ali stanoval. Saj občudovanje lepote Bleda ali Bohinja ni nič posebnega; to lahko občuduje - poleg Slovenca - tudi Japonec, Italijan, Anglež ali katerikoli človek, ki ima oči za naravno lepoto. Imeti oči za šolo, ki jo je obiskoval kdo izmed prednikov, ali za staro, razpadajočo hišo, to je nekaj drugega.

Tudi ob Ljubljanici se pije mate čaj

Predvsem hvaležno je vodenje oseb iz druge ali tretje generacije slovenskih izseljencev, starih tam okoli 40 let, ki morda ne obvladajo slovenščine oz. ne govorijo slovensko, in prihajajo iz 'čistih' ali narodnostno mešanih zakonov. V teh letih se dogodki iz starih časov - ko so bili mladi in brez skrbi - pojavljajo z močjo, ki jih le leta znajo poživljati in postavljati v prvo vrsto spomina.

Eden izmed teh je želel videti Trnovo, kjer se mu je rodila mati. Kakšno veselje, ko je stopil v cerkev, kjer je bila krščena! In kakšna pobitost, ko nismo mogli ugotoviti ceste, kjer naj bi živela, ker sam ni poznal naslova. Ustavili smo celo staro gospo, če bi kaj vedela, pa nismo imeli sreče: gospa ni bila domačinka; le nastanjena je bila v enem izmed domov starejših občanov v okolici.

Več sreče je bilo v gorenjski vasi, ko smo srečali starejšega gospoda, ki je sprehajal vnuka v vozičku, pa nas povabil na sok, - ker je stanoval na kraju, kjer je prej stala hiša starega očeta!

Vnukinja, ki je le malo let uživala družbo stare mame, je hotela videti hišo na Dolenjskem, kjer je živela stara mama. Pa čeprav v njej ne živi več noben sorodnik. Pustili smo jo sámo s svojimi spomini in ganjenostjo, pa opazili, kako iz torbe jemlje tri majhne posodice in jih polni z zemljo - za mamo in za oba strica ...

Za doživljanje slovenstva in povezanosti s predniki ni recepta. Eni potrebujejo poezije Franceta Balantiča, drugi romanje na Brezje, tretji le posodico z zemljo z nekdanjega domačega vrta. Kaj je vrednejše?

Neumno vprašanje, kot je neumno vprašati otroka, koga ima rajši, očeta ali mamo.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Sredi navala okrajnih in krajevnih volitev je nenadoma nastopila »socialna doba«. Nahajamo se v času pogajanj na paritetnih komisijah, ki naj določijo delavske plače za prihodnjih 12 mesecev. In ne gre vse kot bi vlada želela.

Svobodna pogajanja? Ena tako opevanih kirchnerističnih »pridobitev« je bila ravno svoboda, ki naj bi vladala v pogajanjih med sindikati in delodajalci. Vsako področje industrije ali storitev naj bi, po zmogljivosti podjetij, določilo povišice. To ugodnost je zadnje dni postavila pod vprašaj sama vlada. Omenimo, da se je običajno povišica plač usmerjala skladno z inflacijo prejšnjega leta. In kljub vladnemu statističnemu institutu (INDEC) so upoštevali privatno merjenje inflacije. Včasih so sindikati dosegli kak procent več, včasih malo manj. A neko sorazmerje je vedno ostalo. Prejšnje leto, tako trdijo, so povišice ostale kak procent za inflacijo: padla je kupna moč delavskih plač. Za letos pa je vlada spremenila stališče. Pred časom je predsednica že opozorila, da noče nobene povišice, kjer bi bila spredaj številka »3«. A večina privatnih ustanov trdi, da je v zadnjih 12 mesecih inflacija presegla 30%; v nekaterih primerih še več. A potem so v vladi ugotovili, naj se ne upošteva »pretekle« inflacije, marveč »prihodnjo«, torej tisto, ki jo vlada računa za tekoče leto. Na podlagi te teorije je gospodarsko ministrstvo objavilo, da vlada ne bo potrdila povišic plač, ki bi presegle 25%. Brez vladne potrditve tudi dogovorjene povišice niso veljavne. To pa je v sindikatih sprožilo pravo ogorčenje. Ves zadnji teden so delavski vodje napovedovali proteste in stavke, ker delavstvo enostavno ne bi preneslo tako okrnjenih plač. Celo sindikati, ki se nahajajo v vladni prijazni CGT, so besno protestirali proti taki omejitvi svobodnih pogajanj. Industrijska zbornica pa je, da ubrani svoj ugled in se reši problema, enostavno predlagala, da naj vlada po dekretu določi povišice. Da delavskim protestom zniža pritisk je gospodarski minister Kicillof napovedal spremembe (olajšanje) v primeru davka na dobiček. Plače med 15 in 25 tisoč pesov bi plačale manj davka, s čimer bi bila povišica večja. Kaj pa tisti (večina), katerih plače ne dosežejo 15 tisoč pesov? Kovinski sindikat je že potrdil napovedano stavko.

Sodna afera se nadaljuje. Večkrat smo že pisali o težavah, ki jih ima neodvisno sodstvo z vlado. Ta zahteva, da se ji sodniki pokorijo in odločajo po njenem okusu in potrebi. To je zadnje čase pripeljalo do konfliktov. Predsednica očita predvsem Vrhovnemu sodišču (predsednik je Ricardo Lorenzetti), da hoče vladati. Lorenzetti ji je pred dnevi odgovoril, da Vrhovno sodišče ne vlada, ampak nadzira delo vlade, ki mora biti v skladu z Ustavo. Sedaj gospa trdi, da »samo ljudstvo nadzira«, torej, če te je ljudstvo izvolilo, lahko delaš kar hočeš. To je stalna dogma kirchneristične veroizpovedi. Da se napetost med gospo in Vrhovnim sodiščem veča je dokaz tudi različno gledanje na problem trgovanja mamil, o katerem je tekla polemika prejšnji teden. Lorenzetti zahteva od vlade več akcije na tem področju, gospa pa trdi, da so krivi sodniki, ki premalo strogo obsojajo narkotrgovce. Stanje je pripeljalo v tako težak položaj, da je Lorenzetti sklenil, da se bo decembra odpovedal predsedstvu najvišjega sodnega organa. To bo kmalu objavil, da zmanjša pritisk, ki ga vlada izvaja nanj.

Čas volitev. Zašli smo v dobo nenehnih volitev. Med krajevnimi, okrajnimi in provincijskimi, primarnimi in dokončnimi, bodo skoraj vsak konec tedna kje kakšne volitve. Pretekli konec tega sta bili dve občinski v Mendozi in sicer v tamkajšnjem prestolnem mestu in v San Carlos. V enem je slavil Macri, v drugem pa Massa. Vsekakor ta provinca ni naklonjena kirchnerizmu. Volili so tudi v Rio Negro, kjer so v vladni stranki razprti. Tekmovanje brez odmora je tudi posledica, da v vedno več provincah uvajajo primarne volitve. Zato bomo v prestolnem mestu Buenos Aires letos volili šestkrat, kje drugje pa tudi sedemkrat ali osemkrat. To, da vsaka provinca ali celo vsaka občina odredi datum lastnih volitev je posledica političnih interesov posameznega vodje. Medtem sta Massa in cordobski De la Sota objavila dogovor o skupnem nastopu. Ta »Obnovilna fronta« je strankarski izraz upornega peronizma. Massa je zbral svoje pristaše na igrišču kluba Velez Sarsfield. Pred ogromno množico je predstavil svojo predsedniško kandidaturo. Pa je še izrabil pozornost, da je napadel oba glavna tekmeca: Sciolija in Macrija. Vsi združeni ...

NOVA KNJIGA POEZIJ

Qué - Kaj - What

Vsaka nova knjiga je lep dar za bralce, posebej še, če vsebuje blago poezijo. Te dni se je med nami pojavila majhna knjižica pod gornjim, zagonetnim naslovom.

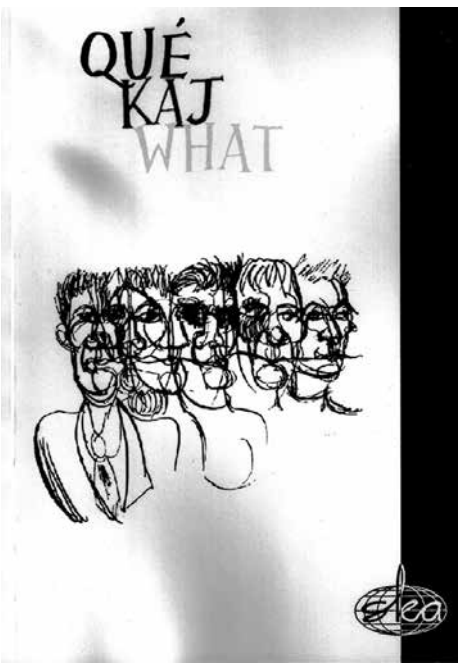

Knjiga prinaša gradivo v treh jezikih (slovensko, špansko in angleško) ter združuje več generacij pesnikov od tukaj in tam, priznane in take, ki prvikrat objavljajo. Vključuje poetični esej (Alja Adam) in pesniško kritiko (Andrej Rot), predvsem pa poezijo. Alja Adam in Maja Vidmar (ki je v Sloveniji prejela Jenkovo nagrado in nagrado Prešernovega sklada) bosta letos na pesniških festivalih v Južni Ameriki, to je v San Diegu in v Čilu.

Čustvena in globoka pesnica Lojzka Špacapan, žena Ivana Minattija in njena hčerka, Katarina Minatti, ki dela kot lektorica v RTV in je leta 2007 objavila priznano knjigo poezij, sta tudi prispevali svoje pesmi. Sodelujejo še priznani pesnik Gregor Podlogar, ki objavlja v slovenščini in tudi v angleščini, v prevodu britanske pesnice in prevajalke Fione Sampson; Tina Kozin, pesnica in urednica revije LUD, ter slovenski pesniki iz Argentine (četudi nekateri živijo v Sloveniji). Ti so profesorica Miriam Jereb Batagelj; Andrej Rot, ki dela na RTV (pisatelj ter bivši predsednik Slovenske kulturne akcije v Argentini) in pa Lojze Lavrič ter profesorica Luciana Oberžan Jarc. Iz Argentine so tudi Tilka Grošelj Močnik, ki je pisala čustvene poezije (sporadično objavila v raznih naših publikacijah); Dolores Terseglav, prevedena v angleščino; profesor in pesnik Vinko Rode in Gregor Papež, ki je to knjigo uredil.

Uvod je spis dr. Jožeta Ranta, ki razmišlja: »Saj je danes pravzaprav edini problem v tem razdeljenem svetu ta: ali vesolje vsebuje kakšno skrivnost ali ne? Ali je znamenje za kaj ali ne?«. Če si filozofija stavi vprašanja in poezija daje odgovore, je knjiga odgovor na ta vprašanja.

Knjiga je na razpolago vsem ljubiteljem slovenske poezije pri Kulturni akciji v Slovenski hiši. Knjiga je izšla na 72 straneh. Odgovorna urednica je dr. Kati Cukjati; platnice pa je opremil Marjan Adamič.

Spomin v Rovtah

V Rovtah pri Logatcu so v nedeljo, 3. maja popoldne pripravili spominsko slovesnost ob 70. obletnici umika domobrancev in civilistov na Koroško ter genocida, ki je bil izvršen nad lokalnim prebivalstvom neposredno po koncu druge svetovne vojne. Somaševanje za vse nedolžne žrtve je vodil vodil duhovnik Jože Treven. Sledil je kulturni program, na katerem sta spregovorila predsednik Nove slovenske zaveze Peter Sušnik in član odbora Farnih plošč župnije Rovte Jože Leskovec.

Sušnik je bil v svojem nagovoru zbranim na prireditvi kritičen do spravnih prizadevanj. Po njegovih besedah sta v državi dva svetova. Pripadniki enega dojemajo stvarnost, pripadniki drugega živijo v domišljijskem svetu, ki ga zaznamujejo groteskne maškarade z rdečimi zvezdami in jugoslovanskimi zastavami. Kot je poudaril, ne potrebujemo spomenika vsem žrtvam vojn v središču Ljubljane, ampak spomin.

RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

En sam smehljaj osreči bolj
od smeha tisočev ljudi,
ker sreča, ki je najti ni
ne v hrupu, ne v številu,
doma je v neslišnem dotiku srcá.

MK

SAN JUSTO

Mladina je pripravila križev pot

Priprava križevega pota na cvetno nedeljo je že postala tradicija med mladino Našega doma. Letos poteka že 30 let, odkar so mladi pričeli s tem podvigom! S križevim potom se želijo poglobiti v Kristusovo trpljenje, ga na tej poti spremljati, in nadaljevati z njegovim odrešenjskim delom.

Veliko skrb - glede zamisli, oblikovanja in organizacije - nosijo na ramenih vsakoletni kulturni referenti; predvsem, ker morajo poskrbeti, da bo ta križev pot primeren trenutku premišljevanja Kristusovega trpljenja, ki naj bi bil vsem čas miru in globok vpogled v lastno življenje.

Letos smo se mladi odločili, da bi pripravili *ŽIV KRIŽEV POT*. Že meseca februarja smo začeli misliti, kako bi to izvršili, saj si je res težko predstavljati Jezusovo trpljenje in tega prikazati na odru tako, da bi ga gledalci lahko z vsem spoštovanjem, ki je primeren trenutku, doživljali.

Toda odločili smo se, in vsi skupaj pričeli z delom. Razdelili smo si naloge: nekateri so poskrbeli za tekste in misli, drugi za obleke in rekvizite, tretji za uprizoritev postaj. Za glasbo in sceno, za petje in pevske vaje so tudi prijele pridne mlade roke. Kako lep občutek ob skupnem delu!

Križev pot se je vršil v dvorani Našega doma. Ob vstopu vanjo, je molitev rožnega venca povabila vse, naj se odpovemo vrvežu zunanjega sveta in naj v tišini odpremo svoje srce. Zbrana skupina mladih pevcev je, s prijetno ubranim petjem, prisotne uvajala v postno skrivnost. Ker je bila dvorana v poltemi, so mladi poskrbeli in predvajali pesmi na zaslon. Posamezna besedila so spremljali z ličnimi fotografijami.

Zastor na odru se je odprl in prisluhnili smo glasu bralca - Jezusa, ki nas je povabil naj mu sledimo. Prosil nas je, naj ga spremljamo na poti, ki bo polna trpljenja iz ljubezni do vseh nas ...

Vsako postajo so mladi uprizorili posebej. Da bi prizorišče bilo čim bolj podobno takratnemu, so na zaslonu predvajali izbrane slike, ki so dale svojstven čar vsaki postaji križevega pota. Svetlobni efekti so tudi pripomogli k temu. Naj pohvalimo izredno lepo motiviko ob vsaki izmed teh postaj! Resnično lepo so bili podani liki Jezusa, Marije, Simona iz Cirene, Veronike, vojakov in ljudstva. Dosegli so pritegniti občinstvo s svojim igranjem, pa čeprav le ljubiteljskim. Kako globoko smo doživeli Jezusovo trpljenje!

Ko so se naši pogledi ustavljali na zamrznjenih igralčevih podobah, smo lahko premišljevali ob besedah bralcev o tem, kaj Jezus danes pričakuje od vsakega posameznika. Polni lepih in globokih vtisov, se tisti večer kar nismo mogli raziti... Zaključne besede je še povedal naš dušni pastir, g. Jure Rode in prisotne povabil na ponovitev križevega pota na veliki petek v Slovenski hiši.

Hvala talentom - vsakemu jih je velikodušno delil naš Stvarnik -, dobri volji in trudu nastopajočih, ki so udejanjili evangeljsko sporočilo, so se vaje iztekle v lepem in prijateljskem vzdušju. Lepo je, ko svoje sposobnosti in navdušenje deliš z drugimi!

Veseli nas, ker smo dosegli cilj: da je križev pot lepo potekal, in da smo ga pripravili s skupnimi močmi. Veliko nas je bilo: bralci, igralci, pevci in mnogo drugih delavcev. Vsem naša najiskrenejša zahvala!

Zahvaljujemo se tudi starejšim, ki so nas podprli, nam svetovali in nam pomagali: Danici Malovrh in Mirjam Oblak, Klavdiju Selanu ter g. Tonetu Oblaku. Hvala za vaše zaupanje in čas, ki ste nam ju darovali.

Zahvaljujemo se tudi Pristavski mladini za sposojene obleke in rekvizite.

Resnično si želimo, naj bi priprava velikega tedna segla vsem do srca!

V CERKVI MARIJE POMAGAJ

Zadnje slovo

V soboto, 25. aprila smo se dokončno poslovili od naših dragih dušnih pastirjev. V slovenski cerkvi Marije Pomagaj je potekel prekop zemeljskih ostankov prelata dr. Alojzija Starca in župnika č. g. Janeza Kalana.

Sv. mašo je daroval delegat dr. Jure Rode, somaševal je g. Franci Cukjati. Pri pridigi je dr. Rode nanizal nekaj spominov na dr. Alojzija Starca, ki je bil goreč duhovnik in skrben dušni pastir svojih faranov v San Justu in kasneje kot delegat slovenske skupnosti. Prijateljsko se je zanimal za vsakega človeka, osebno vabil na duhovne vaje in druge verske prireditve. Posebej je skrbel za mladino. Vedno je bil pripravljen pomagati v vseh težavah. O gospodu Janezu Kalanu je spregovoril g. Franci Cukjati. Povedal je, da je kot dušni pastir skrbel za okraj Ramos Mejia. Obiskaval je družine, poznal vse svoje farane in se posvečal njihovim duhovnim in življenskim potrebam. Bil je med ustanovitelji Slomškovega doma.

Pri sv. maši je prepeval Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom g. Andreja Selana; na orglah jih je spremljala prof. Andrejka Selan Vombergar.

Ob koncu maše je pepel dr. Alojzija Starca stresel v pepelnico predsednik Našega doma San Justo g. Marjan Grilj; č. g. Janeza Kalana pa predsednik Slomškovega doma mag. Pavel Brula. Med obredom smo verniki peli pesem: »Marija, Mati moja, tolažba sladka meni ...« ; ob koncu pa »Marija skoz´ življenje«.

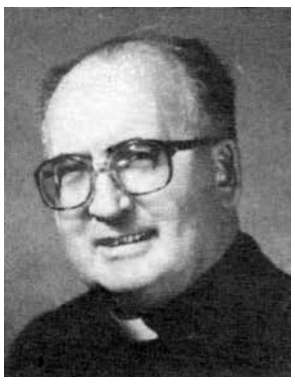

Levo: dr. Alojzij Starc - Desno: g. Janez Kalan

m. m.

Šolsko poročilo za leto 2014 (3)

Zaključimo z objavo poročila šolske referentke, gospe Alenke Prijatelj, na občnem zboru društva Zedinjena Slovenija, v soboto, 28. marca 2015.

Najprej naj popravimo napako iz drugega dela tega poročila. V opisu Rožmanove šole iz San Martina je izpadlo ime učiteljice Lučke Petkovšek Tekavec.

Težko pričakovani **šolski izlet v Glew** je bil v soboto 25.oktobra. Otroci so preživeli lep dan, se skupaj igrali in tekmovali med šolami. Priprave na te igre trajajo kar nekaj tednov. Hvala očetom lazaristom, da nam vsako leto nudijo svojo lepo pristavo.

Večina šol je imela zaključne prireditve in prihod sv. Miklavža v soboto, 29. novembra.

Knjigo, ki so jo prejeli osmošolci v dar, sta nam podarili Založba Ognjišče in Rafaelova družba, katerima se res prav iskreno zahvaljujem za njihov vsakoletni dar za otroke ki končujejo svoje prvo šolsko obdobje.

Prvo sveto obhajilo 8. decembra je v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj prejelo 15 otrok. Za lep potek obredov so pomagale učiteljice naših šol; peli so otroci Balantičeve šole.

Redno so otroci naših šol sodelovali s svojimi pismi pri rubriki Naša pošta v Božjih stezicah, ki jo vodi Terezka Prijatelj Žnidar; celotno revijo ureja Rozka Snoj.

To so bile skupne prireditve za vse slovenske šole iz Buenos Airesa. Vsaka šola pa ima tudi svoje samostojne prireditve, kot so očetovski in materinski dan, otroški ali družinski dan, praznovanje Dneva samostojnosti, zaključne prireditve, slovo od osmošolcev in prihod sv. Miklavža. Aktivno sodelujejo tudi na vseh prireditvah okrajnih domov, na obletnicah, mladinskih dnevih, domobranskih proslavah in božičnicah, saj so vse naše šole glavni smisel za obstoj naših domov. Ti so nastali ravno za to: nuditi prave in lepe prostore za šolo.

20 letnico delovanja je praznoval tečaj ABC po slovensko - Bariloche. Voditeljici ge. Terezki Marn Žužek se prav lepo zahvaljujemo za tako vztrajno delo.

Omenimo še, da je v preteklem letu prevzel vodstvo Slomškove šole g. Marcelo Brula. Želimo mu veliko uspehov in vztrajnosti.

Množica otrok na šolskem izletu

Otroška kolonija 2015 je bila med 2. in 12. januarjem. Organizacija kolonije je bila na skrbi šolskega referata Zedinjene Slovenije in odbora Hanželičevega doma. Kot lansko leto jo je vodila prof. Mirjam Mehle Javoršek, s sodelovanjem Nevenke Grohar, Ani Malovrh, Lučke Ayerbe Rant, Erika Oblaka, Aleksa Puntarja in Nika Puntarja. Letos je spremljal kolonijo p. Primož Jakob d.j., ki je prav za to priložnost prišel iz Slovenije. Kolonije se je udeležilo 48 otrok.

Seminar za učitelje, ki poučujejo slovenščino v Argentini, Braziliji in Avstraliji se je vršil med 28. januarjem in 6. februarjem 2015 na Ptuju in v Ljubljani. Udeležilo se ga je 10 naših učiteljic. Nina Pristovnik Diaz, Lučka Petkovšek, Polona Lazar, Karolina Kenda, Kristina Šenk, Danica Malovrh, Ursula Urbančič, Saši Smrdelj, Agustina Zakrajšek in Gizela Grbec. Kot vedno, so bile zelo navdušene in so tudi prejele dosti novega šolskega materiala, ki jim bo v pomoč pri učenju.

Za konec zahvala vsem učiteljem, ki soboto za soboto žrtvujejo svoj prosti čas za otroke, da jim posredujejo ne samo znanje slovenščine, tudi vse vrednote, ki so jih naši starši ali stari starši prinesli seboj v Argentino in zaradi katerih so morali zapustiti svojo domovino. Zahvala voditeljicam in voditelju naših šol, saj so oni tisti, ki res skrbijo, da se pouk redno vrši, da pripravijo vse skupne ali lokalne prireditve, da poiščejo nove učne moči, saj vsako leto nekaj učiteljev zapusti šolo in je treba pridobiti nove sodelavce. Zahvala Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za gmotno pomoč za vse naše delovanje in posebna zahvala ge. Tonči Vesel in g. Tonetu Mizeritu za njuno sodelovanje, razumevanje in strpnost ob vsem našem delu. ***(Konec)***

NAŠ DOM SAN JUSTO

Vsi za slovenske misijonarje

V nedeljo 12. aprila 2015 je potekala 61. Misijonska veletombola, tokrat v Našem domu v San Justu. Leta 2014 je Medorganizacijski svet odločil, naj tombola kroži po domovih. Letos smo bili gostitelji Sanhuščani. Veselili smo se tega dogodka, kajti v čast si štejemo, če smemo pomagati slovenskim misijonarjem po svetu.

Ob napovedani uri je bilo dvorišče nabito polno. Na zaslonu je prihajajoče pozdravil misijonski posnetek, s katerim smo obujali spomine in ponovno ovrednotili nesebično delo naših misijonarjev ...

Veletombola se je pričela ob napovedani uri: pet minut čez štiri! Mlada napovedovalca, Nadja Miklič in Mauro Tundis, sta izredno sproščeno uvajala prisotne v potek prireditve. A navdušenje navzočih jih je preseglo! Na dvorišču smo prešteli okoli 650 ljudi! Člani Našega doma, tako kot tudi vabljeni rojaki in argentinski prijatelji, so bili ob začetku deležni besed podpredsednice doma, ge. Mici Malavašič Cassullo, ki je vse prav toplo pozdravila. Prebrala je tudi pismo č.g. Jožeta Bokaliča, ki se je v imenu misijonov zahvalil za vso pomoč. Nato sta napovedovalca občinstvu osvežila spomin, kako se črta tablice.

Vsi smo že željno čakali na klicanje številk!

Na sredi dvorišča se je razprostiral oder, bogato obložen z vabljivimi dobitki. Razstavljenih je bilo 260 kvatern, 272 činkvinov in 147 bogatih tombol! Prostor ob odru je zasedala kontrolna komisija, v kateri so bili predstavniki domov.

Tako kot za starejše, je bilo poskrbljeno tudi za najmlajše - za otroke. Mladina iz osrednje organizacije SDO-SFZ, z okrajnimi mladinskimi predsedniki na čelu, je pripravila zanimive igre za najmlajše, katerih dobiček so darovali za misijone. Spodbujajoča gesta, ki nas uči solidarnosti in nas vabi, naj jo v bodoče še posnemamo!

Na oder je končno stopil g. Lovro Tomaževič. In pričel se je lov na srečo! Z močnim, gorenjskim naglasom je pričel s klicanjem prve številke za kvaterne. Vse čestitke povezovalcem in organizatorjem tega srečanja, kajti bil je poln smeha, dobre volje in iznajdljivosti! Da se med klicanjem ne bi dolgočasili, so poskrbeli za humor in, seveda, za lačne želodčke. Mladina Našega doma je - v svoji prijazni strežniški uniformi - izstopala v morju ljudi in pridno ustregla vsaki želji. Na mizo so prihajale dobrote, ki so jih domačinke in članice prijateljskih domov pripravile za ta dan. Na žaru so zadišale tudi mesne dobrote!

Kmalu so se pojavili prvi nagrajenci ... Da ne bi bilo neprijetne gneče ob navdušenih zmagovalcih, sta voditelja vljudno opozarjala na red. Lojze Erjavec in Ivko Uštar pa sta bila zelo pozorna, da nihče ni šel izpred odra brez zaželenega dobitka. Prehitro je bilo konec klicanja kvateren in že so stali v vrsti zmagovalci činkvinov, ko so napravili kratek odmor.

Po odmoru nam je ga. Mici Malavašič prebrala pismo patra Petra Opeka, ki nam je opisal svoje delo in se zahvaljeval za podporo. Na zaslonu so predvajali slike o mestecu Akamasoa, ki ga je Peter zgradil s pridnimi domačini na Madagaskarju.

Popoldan se je nadaljeval s klicanjem novih številk. Činkvini so že čakali odprte roke odjemalcev! Med šaljivimi dovtipi, se je našel tudi tak za premislek. Prisotne so opozorili in navduševali za nakup knjige Apologija Altruizma, ki je bila izdana ob stoletnici rojstva Franca Sodje. Dobiček ob prodaji, bi nje avtor, Andrej Rot, daroval za misijone. Klicanje činkvinov se je iztekalo ... Kartončki so se polnili. V lepi in prijetni družbi so vsi željno čakali na tombolske številke!

Po malo daljšem premoru, nas je znova predramil gorenjski naglas in nas spravil v smeh. Končno je nastopil čas težko pričakovanih tombol. Kdo bo tisti srečnež, ki bo odnesel prvo? Kar nekaj časa je preteklo, da smo zaslišali »TOMBOLA«! Vse glave so se obračale v osebo, ki je stopila pred komisijo. Prva nagrajenka, ga. Senovršnik iz Carapachaya, je zadela glavni dobitek: prenosni računalnik! Veselje se je nadaljevalo do pozne ure, do zadnjega dobitka, ki so ga oddali med srečneže.

Da je ta veletombola tako lepo uspela, gre vsa pohvala organizacijski skupini Našega doma. Odboru doma, ki je nosil največjo skrb, je priskočila na pomoč skupina žena, ki je pobirala dobitke darovalcev in denarne podpore por hišah. Te so bile ga. Marjana Juhant, ga. Mici Drenik, ga. Ani Guzelj in ga. Lučka Oblak. Bratski domovi so ravno tako pomagali s prinašanjem dobitkov, darovanjem peciva ter s prodajo tombolskih pol. Ne nazadnje, pa gre zahvala tudi obiskovalcem, ki so vso stvar nesebično podprli, darovali dobitke in kupili tablice.

Na tem mestu objavljamo tudi blagajniško poročilo tombole. S skupnimi močmi smo zbrali: ob prodaji 931 tombolskih pol, $ 111.720; z odkupom tablic pa smo dobili $ 11.285.-. Darovali smo 293 tombolskih kartončkov vsem osnovnošolskim otrokom. Dobrotniki so darovali $ 25.992, U$S 1500 in 620 evrov. Prejemniki glavnih tombolskih dobitkov so darovali: U$S 200 in $ 4000; g. Andrej Rot je s prodajo knjige daroval $ 1400; Mladinska organizacija iz centrale je prispevala z igrami $ 4.977,60; prodaja hrane in pijače je znesla $ 28.252.- Izdatki pa so bili sledeči: nakup glavnih dobitkov $ 15.400; nakup hrane in pijače $ 9.851,11 (delno je bilo darovano), razno $ 2715,48. Končni znesek in dar za misijone je bil **$ 159.660,01 + U$S 1.700 + 620 EVROV**. Vsem, Bog plačaj!

Kadar kdo drugemu dobroto stori, se veselje podvoji! Še veseleje pa je, ko se ta navada ne izgubi! Hvala je prijetna in topla beseda! Zato HVALA vsem za sodelovanje in zlasti za vašo nesebično podporo v prid najbolj potrebnim!

-a-h

SAN MARTIN

Odbor za novo obdobje

V nedeljo 12, aprila je v Slovenskem domu San Martin potekal občni zbor. Ob tej priložnosti ni bil samo informativnega značaja, temveč smo tudi volili novi odbor doma.

Zbor se je začel s poročanjem vsega dela, opravljenega v pretekli dobi. Poročale so tudi ustanove, ki delujejo v okviru doma: Zveza mater in žena; Mladinske organizacije; skupnost Mladcev in mladenk; šola dr. G. Rožmana; pevski zbor San Martin; Farni odbor. Sledila sta kulturno in nato še blagajniško poročilo.

Na vrsto so prišle volitve, ki so potrdile naslednji odbor za novo dobo: predsednik: Viktor Leber; podpredsednik: Tone Kastelic; tajnica: Monika Verbic Leber; blagajnik: Dimnik Rudolf; pomočnika: Tomaž Kastelic in Ivan Medvešček; kulturni referent: Tone Podržaj; gospodarja: Jože Skale in Anton Belec; gospodinja: Brigitte Leber Medvešček; odborniki: Boltežar, Marjan ml., Janez Filipič, Tomaž Filipič, Marko Škulj, Cristian Tašner in Daniel Žagar.

Novemu odboru želimo obilo uspeha!

r.r.

SLOVENSKA OTROŠKA/MLADINSKA LITERATURA

Tilka Jamnik v Argentini

Že pred leti je obiskala Argentino Lila Prap; tokrat je tu Tilka Jamnik, podpredsednica Bralne značke Slovenije, predsednica Slovenske sekcije IBBY in, kot se sama sebe imenuje, promotorka branja. In kako je prišla do teh daljnih krajev?

»Rada bi povedala, kako mladinska književnost ljudi združuje: pred dvema letoma sem bila na konferenci mladinske književnosti v Havani in tam sem srečala kolegico Marcelo iz La Plate, ki je profesorica didaktike književnosti. Tudi ona meni, da je treba motivirati za branje s konkretnimi knjigami, ne zgolj z besedili iz beril, in to je naju neverjetno združilo. V teh dveh letih sva izmenjali nekaj mailov, prevedla sem njen referat iz Havane, objavili ga bomo v reviji »Otrok in knjiga«, in povabila me je v Argentino, naj predstavim Bralno značko.«

In torej ste se odločili...

»Glede na to, da rada potujem, in ker se vsake dve leti srečujem s slovenskimi učiteljicami na seminarju Zavoda za šolstvo v Ljubljani, sem si mislila, da bi združila to vabilo v La Plato z obiski na slovenskih šolah. Hkrati sem pomislila na lektorat slovenščine, navezala stik s profesor Tjašo Lorbek in sem začela graditi svoj program po Argentini. Odzvala sem se na vabilo svoje argentinske kolegice in lektorata slovenščine na vseh stopnjah, čakala pa sem še na odziv slovenskih šol. Istočasno, ker objavljam na facebook-u, me je pa povabila fb-prijateljica Griselda, češ da imajo oni sejem otroških knjig, da bi prišla tudi k njim z referatom. Z veseljem sem se odzvala, in ona mi je še rekla, če vem, da je Posadas v bližini slapov, in tako sem se odločila obiskati tudi Igauzu in pa - da izkoristim potovanje, tudi Salto. Medtem se je odzvala tudi kolegica Argentinske sekcije IBBY in me povabila, naj sodelujem na njihovih srečanjih na sejmu knjig v Buenos Airesu. Izbrali sva torej eno strokovno srečanje o poeziji, o poeziji kot estetskem užitku, hkrati pa lahko dodamo tudi nekaj informacij, in za to je kot nalašč naš »Juri Muri« Toneta Pavčka.

Tilka Jamnik in Tjaša Lorbek

In slovenske šole?

Prišlo je vabilo iz Balantičeve šole. Tam sem bila zelo lepo sprejeta, delala sem z dvema skupinama učencev, vmes smo pa »stisnili« še otročke iz vrtca. Pripovedovala in brala sem jim pravljice in pokazala nekaj slovenskih slikanic. Tja grede sem se mimogrede ustavila v Slovenski hiši, kjer sem srečala skupino odraslih učencev slovenščine.

Bili ste tudi na veleposlaništvu ...

»Ves čas priprav na 'turnejo' po Argentini sem bila v stiku z veleposlaništvom, posredovali so za moj obisk na Balantičevi šoli, tako je jasno, da sem se odzvala na vabilo 'na kavo' na veleposlaništvu.«

Kako pa kot turistka?

»Ogledala sem si La Plato, najvažnejše točke v mestu Buenos Aires, muzeje, odlično MALBA in 'Bellas Artes', veliko mi pomaga tudi Tjaša z nasveti in spremljanjem.«

Torej sedaj v Posadas in na sever. Kdaj pa potem domov?

»Kar hitro, ker moram predstaviti v Ljubljani Bologno po Bologni. Vsako leto je v Bologni velik mednarodni sejem otroških knjig in Slovenci, pač skupina nas, ki zberemo okrog 500 knjig, najboljših, nagrajenih, jih pripeljemo v Slovenijo in pripravimo prodajno razstavo.«

Bi radi še kaj posebnega dodali?

»To bi rada poudarila, da kadarkoli delam s knjigami, ki jih imam rada, in ne glede na to, koliko znajo ljudje slovensko, ne glede na njihovo starost, vedno dobim kontakt z bralci. Zelo sem navdušena z odzivom tečajnikov na stopnjah 1 do 6, to se pravi z različnim znanjem jezika Nekateri ne znajo ali komaj kaj znajo slovensko, vedno pa se odzivajo na slikanice, da sem očarana. Skoraj ni toliko pomemben jezik, temveč tisti čustveni odziv, ki ga sproži slikanica.«

Rok Fink

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENIJA - ZELENA, ZDRAVA IN AKTIVNA

V italijanskem Milanu so slovesno odprli svetovno razstavo Expo 2015, na kateri se s samostojnim paviljonom predstavlja tudi Slovenija. Predstavlja se kot zelena, zdrava in aktivna, kar je tudi temelj za njen družbeni in gospodarski razvoj.

UMAZANE STOŽICE

Kriminalisti Nacionalnega preiskovalnega urada so po informacijah POP TV vložili novo kazensko ovadbo zoper ljubljanskega župana Zorana Jankovića. Očitajo mu zlorabo položaja, ker naj bi podjetju Grep sanacijo gramozne jame v Stožicah preplačal za skoraj 1,5 milijona evrov. Poleg Jankovića so po informacijah televizije ovadili še tri osebe.

DAVČNA REFORMA

Predlog davčne reforme je pripravljen in čaka na potrditev na vladi, ki bo hkrati imenovala tudi usmerjevalni odbor za spremljanje in usmerjanje izvajanja ukrepov. Njihov namen je ob nespremenjenih davčnih stopnjah pobrati več davkov, cilj pa ostaja uveljavitev v letu 2016. Tedaj želi vlada tudi prvič odmeriti davek na nepremičnine.

IZBRANA KAKOVOST SLOVENIJE

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan pričakuje, da bodo lahko potrošniki prve izdelke z oznako »Izbrana kakovost - Slovenija« na trgovskih policah videli 1. januarja 2016, najverjetneje pa bo šlo za mlečne izdelke. S tem znakom bodo označeni izdelki, ki jih poleg slovenskega izvora krasi tudi nadstandardna kakovost.

KDO JE NOVI REKTOR UNIVERZE V MARIBORU

Novoizvoljeni rektor Igor Tičar je prevzel vodenje Univerze v Mariboru za prihodnja štiri leta. Doktor tehniških znanosti s področja elektrotehnike in nekdanji dekan fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko med prednostnimi nalogami navaja navezovanje univerze na gospodarsko okolje, iz katerega je zrasla. Od študentov pričakuje, da niso molčeča množica, ampak gibalo družbe, kar z nekaterimi svojimi znanstvenimi dosežki že dokazujejo. Želi si, da bi te dosežke prepoznalo tudi okolje.

FALCON JE V ZRAKU

Vladno letalo falcon je uspešno opravilo prvo nalogo v okviru programa Slovenija transplant. Iz bolnišnice v nemškem Nürnbergu je v Slovenijo pripeljalo srce za presaditev.

PISALI SMO PRED 50 LETI

50-LETNICA LONDONSKEGA PAKTA

…

Kaj nam pove spomin na 50-letnico Londonskega pakta? Da je do njega prišlo brez sodelovanja in pristanka Slovencev. Francija, Anglija in cesarska Rusija so s slovenskim ozemljem in žrtvovanjem nad pol milijona Slovencev plačale Italiji njen vstop v vojno na strani antante. Zato je krivično, če nekdo sedaj odgovornost za to, da vsi Slovenci leta 1918 niso mogli priti pod Jugoslavijo ter biti osvobojeni, prikazujejo kot posledico »napak slovenske politike«. …

SLOVENCI V ARGENTINI

Občni zbor Družabne pravde. Na praznik sv. Jožefa Delavca, dne 1. maja, je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu 17. redni občni zbor Družabne pravde.

… V nadaljnjih izvajanjih je predsednik omenjal, da se namerava organizacija spomniti 100 letnice rojstva dr. Janeza Evangelista Kreka na romanju meseca avgusta in tudi 138. številka lista Družabna pravda bo posvečena temu dogodku. …

Na odborov predlog so bile izvoljene iste osebe, ki so že doslej zasedale mesta v odboru. Za predsednika: Jože Jonke, blagajnik Luka Milharčič, urednik Maks Jan in upravnik Lojze Erjavec. V nadzorstvo: Albin Magister st. in Franček Korošec; v razsodišče pa Maks Osojnik. …

Slovenska vas. Blagoslovitev novega kolegija Marije Kraljice … se je izvršila v nedeljo, dne 2. maja. Obrede je opravil msgr. Carubelli. Pred blagoslovitvijo je v nagovoru opozoril na važnost katoliškega šolstva. … Gospod vikar Janez Petek se je obrnil zlasti na vse podpornike, ki so omogočili dograditev in obljubili pomoč za naprej. … Načrte za novi kolegij je napravil arh. Marijan Eiletz.

Osebne novice. Družinska sreča. V družini Alfonza Lenarčiča in njegove žene ge. Anice roj. Mehle so dobili hčerko. Hčerka je razveselila tudi družino Karla Svetlina in njegove žene ge. Pavle roj Krušič. Prav tako so dobili hčerko v družini Antona Avguština ter njegove žene ge. Kristine roj. Burgar.

Poroki. V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi sta se poročila naslednja para: Lojze Lampret in gdč. Francka Strah; ter Tone Strah in gdč. Cvetka Rauh. Mladima paroma čestitamo in želimo vso srečo!

(Svobodna Slovenija, 6. maja 1965 . Št. 18)

RESUMEN DE ESTA EDICION

ACTUALIDAD ESLOVENA

En Eslovenia continúan los ecos por la decisión de la Corte Constitucional de anular todas las etapas del juicio contra Janez Janša y sus colaboradores. La entidad Eslovenia Europea critica el hecho de que, a pesar de quedar en evidencia la gravedad de los actos judiciales, convertidos en una persecución política, ninguno de los jueces intervinientes ha sido apartado de su cargo o ha pensado en renunciar. Critica la situación en la Justicia eslovena y llama la atención también que, pese a la claridad de los hechos y a las denuncias a lo largo de todos estos años, nadie en el gobierno y en el sistema judicial ha siquiera llamado a la reflexión ante tamaña injusticia. Declara, en consecuencia, que sigue la lucha por una justicia verdadera. Por otro lado el premier Miro Cerar propuso dos candidatas para ocupar los cargos de ministros, que se encuentran vacantes. Para el ministerio de Educación, Ciencia y Deporte propuso a Maja Makovec Brenčič y para el cargo de Defensa a Andreja Katič. *(Pág. 1)*

COMO SENTIR ESLOVENIA

Nuestro corresponsal en Ljubljana, que también es guía turístico y domina el español, nos cuenta las distintas manera que reaccionan los visitantes, especialmente aquellos que tienen raíces eslovenas. Se trata de descendientes, que buscan lugares o edificios, donde vivieron sus ancestros. Las casas de sus familias, la iglesia donde fue bautizada su madre, los paisajes que contempló la abuela en su niñez. No hay una forma única, no hay reglas para sentir la patria lejana. A veces simplemente es juntar un puñado de tierra, para llevarla al ser querido que, por la edad, ya no puede volver al terruño. *(Pág. 2)*

NUEVO LIBRO DE POESIA

Por iniciativa del poeta Gregor Papež y en el marco de la Acción Cultural Eslovena acaba de aparecer un nuevo libro, que reúne a los poetas "de aquí y de allá". Bajo el llamativo título de "Qué - Kaj - What" aparecen poemas en esloveno, español e inglés. Una iniciativa digna de destacar, que hace un valioso aporte a la integración cultural en el marco de la colectividad. *(Pág. 2)*

LOS JOVENES Y EL SENTIR RELIGIOSO

En Naš dom de San Justo todos los años los jóvenes preparan un Vía Crucis meditado. Este año decidieron emprender un proyecto difícil: el Vía Crucis viviente. Mucho trabajo insumió la preparación; mucha responsabilidad para los jóvenes, que llevaron a cabo la realización, con profundo sentido religioso. Acompañados de rezos y cánticos, con proyección de imágenes y música acorde, la ceremonia ayudó a repensar el Calvario del Señor y aplicarlo cada cual a su vida. Los jóvenes agradecen a todos, los que los acompañaron en este emprendimiento. *(Pág. 3)*

EL ÚLTIMO ADIOS

El pasado sábado 25 de abril tuvo lugar en la iglesia eslovena una sencilla ceremonia. Han sido depositados en el cofre fúnebre las cenizas de dos sacerdotes profundamente ligados al quehacer de nuestra colectividad. Se trata de Mons. Alojzij Starc, quien fuera director de la pastoral eslovena y párroco de la comunidad de San Justo; y de Janez Kalan, pastor y animador de la comunidad del Slomškov dom en Ramos Mejía. Los presidentes de ambos centros tuvieron a cargo el acto de verter las cenizas. Acompañó la ceremonia el canto del coro de San Justo. *(Pág. 3)*

LECTURA INFANTIL

Se encuentra en nuestro país la señora Tilka Jamnik, promotora de la lectura infantil y activa miembro de distintas entidades, que a nivel esloveno y mundial promueven el hábito de la lectura en niños y jóvenes. Visitó los cursos de esloveno en la Universidad de Buenos Aires y el curso complementario de idioma en Naš dom de San Justo. En una entrevista cuenta sus impresiones y su trabajo de difusión en todo el mundo. *(Pág. 4)*

PO SVETU

PROTI BREZBRIŽNOSTI

Da bi zavračali kulturo brezbrižnosti in poskrbeli za bližnjega v stiski, predvsem za bolne in uboge. K molitvi po tem namenu nas v maju vabi papež Frančišek, ki v svojih govorih pogosto opozarja na ta svetovni problem. Molitveni namen za evangelizacijo ta mesec pa je: da bi kristjani v sekulariziranem svetu po Marijini priprošnji našli moč za oznanjevanje Jezusa. Na globalizacijo brezbrižnosti je papež Frančišek opozoril že julija 2013 med svojim obiskom italijanskega otoka Lampedusa, ki je prvi cilj mnogih afriških migrantov, ki tvegajo popolnoma vse, da bi našli varnejše in ugodnejše pogoje za življenje.

REŠILI SO JIH

Italijanska obalna straža je minuli konec tedna iz Sredozemskega morja rešila skoraj 6000 beguncev, ki so skušali doseči Evropo. To je ena najvišjih številk za konec tedna v zadnjih nekaj letih. Na dveh čolnih so sicer našli tudi osem trupel, še dva človeka pa sta utonila med gnečo, ki je nastala ob reševanju, je pojasnila italijanska obalna straža. V problem z okrepljenimi tokovi beguncev iz Severne Afrike se je dejavno vključila tudi libijska obalna straža, ki je včeraj prestregla pet čolnov s skupno 500 prebežniki in jih vrnila na svoje ozemlje.

POMOČ NEPALU

Evropska komisija je danes odobrila 16,6 milijona evrov finančne pomoči Nepalu, ki ga je pred dobrim tednom dni prizadel katastrofalni potres. Pomoč bo na voljo naslednji teden, prejela pa jo bo neposredno nepalska vlada. Območje je v teh dneh obiskal tudi evropski komisar za humanitarno pomoč in krizno upravljanje Cristos Stylianides, ki se je že sestal z nepalskim premierom Koiralo. Po besedah evropskega komisarja je bil namen misije večplasten. »Prvič, da pokažemo evropsko solidarnost nepalskemu prebivalstvu, solidarnost je trdna in oprijemljiva. Poleg tega želimo opogumiti humanitarne delavce na območju, ter tudi oceniti razmere, da bomo lahko pomagali prebivalstvu.«

ANGLEŠKE VOLITVE

V Veliki Britaniji bodo ta četrtek parlamentarne volitve. Prav pred dnevi so voditelji treh največjih strank v televizijskem studiu odgovarjali na vprašanja občinstva. Po anketi sodeč je bolj kot voditelj laburistov Ed Miliband in voditelj liberalnih demokratov Nick Clegg prepričal zdajšnji premier David Cameron. V kampanji pričakovano kraljuje vprašanje gospodarstva; izjemen pomen prebivalci Otoka pripisujejo tudi zdravstvu, med osrednjimi temami je še priseljevanje. Stranke v zadnjih dneh poskušajo tako ali drugače nagovarjati volivce, smernice zanje so objavili tudi katoliški škofje v Angliji in Welsu. Škofje katoličane pozivajo, naj jih pri glasovanju vodi želja, da bi gradili svet, v katerem je prva skrb spoštovanje, dostojanstvo, enakopravnost, pravičnost in mir.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: **(54-11) 4636-0841** / **4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com. Za Društvo ZS:** Franci Žnidar / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Jože Horn, Marko Kremžar, Metka Mizerit, Gregor Papež, Veronika Malovrh, Alenka Prijatelj, Marko Vombergar, Viktor Leber in Rok Fink. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, $ 1.100.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, $ 1.545.-; beli papir $ 1.755.-; Bariloche; $ 1.300.-; obmejne države Argentine, 270.- US dol.; ostale države Amerike, 300.- US dol.; ostale države po svetu, 330.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 250.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime ,,Asociación Civil Eslovenia Unida", v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime ,,Antonio Mizerit". Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucía Bogataj
Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki
Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail:estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - – Sucesiones - Contratos - Familia – Comercial - Laboral - Civil – Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso /(1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit sabor europeo od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode
Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA
Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA

PATAGONIA Storitve
María Cristina Breznikar Rant s.p.
Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

OSEBNE NOVICE

Smrt

V Boulogne (Carapachay) je umrla **Mojca Pirc roj. Šetina** (89) in v Palomarju **Andrej Makek** (81). **Naj počivata v miru!**

SLOVENCI IN ŠPORT

SLAB ZAČETEK V HOKEJU

Slovenska hokejska reprezentanca je na uvodnem nastopu na svetovnem prvenstvu elitne skupine v Ostravi izgubila z

Belorusijo z 2:4. Za Slovenijo sta zadela Žiga Jeglič (foto) in Žiga Pance.

Nič boljše ni bilo v drugi tekmi, saj je izgubila z Rusijo s 3:5. Slovenija v obračunu s svetovnimi prvaki teoretično ni imela veliko možnosti, resna igra tekmecev in hitro vodstvo pa sta pomenila, da so branilci naslova v četrti medsebojni tekmi na velikih tekmovanjih dosegli še četrto zmago. Sicer je Slovenija pokazala borbeno predstavo in se ni osramotila.

SLOVENSKI *CLÁSICO* V MARIBORU

Nogometaši Maribora so v večnem derbiju v 30. krogu Prve lige Telekom Slovenije premagali ljubljansko Olimpijo s 4:1. Po visoki zmagi nad večnim tekmecem Olimpijo so viole še naprej trdno na prvem mestu prvenstvene lestvice in šest krogov pred koncem državnega prvenstva ostajajo glavni kandidati za naslov prvakov. Svojo premoč so uveljavili šele v zadnjih 15 minutah tekme, dotlej je bil obračun kar enakovreden. Maribor je ob novem velikem koraku k naslovu prvaka ustavil tudi Olimpijin niz devetih tekem brez poraza in ji otežil boj za mesta v Evropi.

TEK PRED AVTOMOBILOM

V Ljubljani je potekal tek Krila za življenje (WingsforLifeWorld Run), ki je istočasno potekal v 35. mestih po svetu, nanj pa se je prijavilo več kot 90.000 ljudi. Celoten izkupiček od prijavnin je namenjen fundaciji WingsForLife, ki se ukvarja z raziskovanjem poškodb hrbtenjače.

Tekmovanje se od drugih loči po tem, da udeleženci ne tečejo proti ciljni črti, temveč jih lovi zasledovalno vozilo: tekači ga končajo tedaj, ko jih prehiti eno od zasledovalnih vozil; ta so začela loviti udeležence pol ure po startu in so vsako uro vozila hitreje.

Zmagovalca slovenskega dela globalnega teka sta slovenska maratonka Žana Jereb in Hrvat Robert Radojković. Jerebova je od starta na Kongresnem trgu v Ljubljani pretekla dobrih 45 kilometrov, Radojković pa 69,35 kilometra.

Nov elektronski naslov

Za bolj uspešno delovanje smo se odločili, da ločimo elektronski naslov društva in tednika. Odslej naprej prosimo naše dopisnike, sodelavce, oglaševalce in bralce, da vso pošto na tednik naslovijo na:

svobodna.ba@gmail.com

Društvo Zedinjena Slovenija pa še v nadalje obdrži oba dosedanja naslova: esloveniau@sinectis.com.ar in pa esloveniau@gmail.com

Hvala za razumevanje.

Zadnji čas za izjemno priložnost

Ste se znašli v zapleteni situaciji v medsebojnih odnosih in v podjetju? Ne znate obvladovati vsakodnevnih čustev? Ali vas spremljajo občutki razočaranosti in zaskrbljenosti? Iščete odgovore, ideje, razjasnitve, tudi rešitve svojih dilem in vprašanj? Preko procesa coachinga vam pomagam do pridete do najboljših rešitev, ki prinašajo veliko novih moči in zanimivih spoznanj, energijo, razsežnost in svežino ter motivacijo. Ta storitev je na voljo samo tri mesece. Za več informacij pišite na: **darja.zorko@gmail.com**

OBVESTILA

SOBOTA, 9. maja:
Dan duhovnosti na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
S.K.A. vabi na razgovor z dr. Matjažem Roterjem, v Slovenski hiši ob 19. uri.
NEDELJA, 10. maja:
Romanje v Luján.
ČETRTEK 14. maja:
Seja Z.S.M.Ž., v Slovenski hiši ob 15. Uri.
SOBOTA, 16. maja:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Pevsko glasbeni večer, ob 20. v Slovenski hiši.
NEDELJA, 17. maja:
55. Obletnica v San Martinu in 60. Slovenski dan.
ČETRTEK, 21. maja:
Z.S.M.Ž. San Martin vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16 uri.
NEDELJA, 24. maja:
Žegnanje Marije Pomagaj v Slovenski hiši, ob 10. uri.
SREDA, 27. maja:
Redna šolska seja ob 19,30 v Slovenski hiši.
SOBOTA, 30. maja:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Koncert Gianni Rijavec v San Martinu.
NEDELJA, 31. maja:
60. obletnica Slovenske kulturne akcije.
SOBOTA, 6. junija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 7. junija:
Spominska proslava žrtev vojne in revolucije.

SLOVENSKI DAN – STOJNICA

Starši: Čudovite pravljice za otroke;
najlepše povesti za naše mladce in mladenke.
Približajte jim svet fantazije v slovenskem jeziku.
Kje? Kdaj?
Na stojnici Zedinjene Slovenije
na Slovenskem dnevu!
In tudi spominčki, zastavice, nalepke, značke, in še marsikaj.
V nedeljo 17. maja v San Martinu

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

vas prisrčno vabi na razgovor s tajnikom apostolske nunciature v Urugvaju
dr. Matjažem Roterjem
V soboto, 9. maja ob 19. uri, v Debeljakovi dvorani v Slovenski hiši

Žegnanje v cerkvi Marije Pomagaj

Ob 70. obletnici begunstva in izseljenstva: 1945 - 2015
v nedeljo, 24. maja

ob 10. uri: - češčenje pred izpostavljenim Najsvetejšim
- rožni venec Božjega usmiljenja
- pete litanije Matere Božje
- blagoslov z Najsvetejšim
- sveta maša - poje Mešani zbor iz San Martina, vodi prof. Lučka Marinček Kastelic

Lepo vabljeni vsi rojaki, posebej predstavniki organizacij in krajevnih domov!

60. SLOVENSKI DAN
55. OBLETNICA SLOVENSKEGA DOMA SAN MARTIN
v nedeljo, 17. maja 2015

Slovenec sem.

Spored:
10.30 Zbiranje gostov v prostorih doma
10.45 Dviganje zastav in himni
11.00 Sveta maša v zavodu Srca Jezusovega *(Ramón Carrillo 2349 - San Martín)*
13.00 Družinsko kosilo. *Prijave: Jože Skale (4764-4289)*
16.30 Kulturni program - *Zamisel in režija: Marta Jenko Škulj*

Po programu prosta zabava s sodelovanjem bratskih domov: folklorne skupine: Vesel Slovenski Duh (Rosario), Pristava, Maribor (Carapachay), Mladika (Naš Dom, San Justo), Slovenska vas; Ansambla Baires Polka in Kilometro 43. Stojnice.

Mali koncert:

GIANNI RIJAVEC

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN
Ramón Carrillo 2362 . San Martín . Buenos Aires. ARGENTINA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Vas pričakujemo!